

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Václav Šálený
Název práce: „Nixonův šok“ a konec brettonwoodského systému

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): Mgr. Ing. Magdalena Fiřtová Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Bakalářská práce Václava Šáleného se věnuje tématu ukončení brettonwoodského měnového systému během administrativy Richarda Nixona. Kromě samotné historie fungování brettonwoodského systému a jeho jednotlivých fází, je v druhé kapitole věnován prostor ekonomice Spojených států amerických v 60. a 70. letech 20. století a důsledkům tzv. Nixonova šoku na domácí ekonomiku i mezinárodní měnový systém. V závěrečné kapitole pak autor pojednává o vytvoření nového mezinárodního měnového systému po roce 1976. Práce si stanovuje dva velmi rozdílné cíle, jednak analyzovat konkrétní ekonomické problémy, které vedly k ukončení brettonwoodského poválečného měnového systému a hledá odpověď na otázku, zda bylo jeho ukončení nevyhnutelné. Zadruhé pak poslední kapitolou autor argumentuje, že přechod na nový měnový systém volně plovoucích kurzů měl na americkou ekonomiku pozitivní efekt.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Z hlediska struktury práce je překvapivé, že ekonomická teorie měnových kurzů, která je významná i pro samotný brettonwoodský systém a zasloužila by si podrobné vysvětlení hned v úvodní kapitole, je z ne zcela pochopitelných důvodů zařazena až do třetí kapitoly (od strany 27). Práce postrádá v úvodní kapitole metodologické ukotvení, což se odráží v rozdílném metodologickém postupu v prvních dvou kapitolách a v kapitole třetí. V prvních dvou kapitolách autor postupuje historickou metodou chronologické analýzy po jednotlivých dekádách, ve třetí kapitole používá ekonomické metodiky a postupuje po jednotlivých problémech spojených se zaváděním nového měnového systému. Vhodné by bylo i rozšířit přehled literatury, který se zúžil na jediný stručný odstavec, aniž by jakkoli odrážel různé pohledy a přístupy, ať už k teorii měnových kurzů nebo k samotnému problému řešení dolarové krize na počátku 70. let.

Z obsahového hlediska se autorovi podařilo relativně dobře prokázat, že tlak na ekonomiku USA i domácí měnová a fiskální politika USA vedly k nezadržitelnému pádu režimu fixních měnových kurzů. Ke vzniku nového systému přispělo ovšem i názorové přesvědčení, že je třeba omezovat kontrolu mezinárodního finančního kapitálu. V této souvislosti by bylo zajímavé se věnovat ve třetí kapitole i tomu, jak stále více integrované finanční trhy a finanční provázanost národních ekonomik ovlivňovaly celý systém a i schopnost vlády reálně kontrolovat tok finančního kapitálu a zredukovaly autonomní makroekonomický manévrovací prostor národních států, což se s přechodem na systém volně plovoucích kurzů nepodařilo zastavit, ba naopak. Keynesiánský ekonom James Tobin se již v roce 1978 domníval, že hlavním problémem mezinárodního měnového systému se po ukončení brettonwoodského systému nestal problém směnných kurzů, nýbrž problém přílišné mobility soukromého finančního kapitálu, který měl vážné a bolestné důsledky pro domácí americkou ekonomiku. Prudkou apreciaci amerického dolaru na počátku 80. let 20. století, kterou autor bakalářské práce plně přičítá změně měnové politiky Fedu pod vedením Paula Volckera (str. 37), by bylo užitečné vnímat i z tohoto úhlu pohledu.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Až na několik drobných jazykových a stylistických překlepů (např. kontrol na export kapitálu, str. 16., kroky se ukázala neúčinná, str. 13, nové ekonomická politika, str. 21, dolar si tuto pozici udržel, str. 26., Republikáni a Demokraté, str. 14) je práce velmi čtivá a jazykově pečlivě zpracovaná. Formálně se do práce vloudila chyba v číslování kapitol, jak v textu, tak v obsahu (části druhé kapitoly jsou číslovány jako 1.4. a 1.5.). Práce používá dobře zpracované grafy a tabulky, které vhodně doplňují text.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Na práci lze vyzdvihnout čtivé psaní, dobře argumentačně strukturované odstavce i relativně přesnou práci s ekonomickými pojmy. Při čtení práce se však čtenáři vkrádá subjektivní pocit, že text obsahuje dvě rozdílné práce, které na sebe vhodně chronologicky i tematicky navazují, ale sloučeny v jeden celek byly teprve dodatečně. První z nich se věnuje historii a problémům brettonwoodského měnového systému a Nixonovu šoku (kapitola 1 a 2), druhá pak jamajskému systému a volně plovoucím kurzům (kapitola 3). Cíle, metodologie i teoretický přístup se značně liší v obou částech práce. Celkově však práce splňuje nároky kladené na bakalářskou práci.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Jak byste se vyrovnal s tvrzením amerického ekonoma Dani Rodrika, že „pohyblivé měnové kurzy se staly zdrojem nestability pro mezinárodní ekonomický systém, spíše než jeho bezpečnostní záklopkou“.

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **velmi dobře až výborně**, v případě excelentní ústní obhajoby.

Datum: 24. 8. 2013

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.